

IRG-Rail (18) 7

**Rautatiealan itsenäisten sääntelyviranomaisten ryhmä
IRG–Rail**

Palvelupaikkojen käyttöoikeuksia käsittelevä alaryhmä

**Vapautusten myöntämisen yleiset periaatteet komission
täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2017/2177
2 artiklan 2 kohdan mukaisesti**

I. Johdanto

1. Täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2017/2177 (jäljempänä 'täytäntöönpanoasetus') vahvistetaan yhdenmukaiset säännöt ja menettelytavat, jotka koskevat palvelupaikkojen ylläpitäjiin kohdistuvia tiettyjä velvoitteita. Säännöillä laajennetaan velvollisuutta tuottaa palveluja koskevaa tietoa edellyttämällä palvelupaikan kuvauksen julkaisemista.
2. Täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan palvelupaikan ylläpitäjä voi hakea kansalliselta sääntelyelimeltä vapautusta osasta täytäntöönpanoasetukseen sisältyvistä velvoitteista.
3. Täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 5 kohdan mukaisesti IRG-Rail esittää tässä asiakirjassa yleiset päätöksentekoperiaatteet, joita kansallisten sääntelyelinten tulisi soveltaa, kun ne arvioivat täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaisia vapautusta koskevia poikkeuslupahakemuksia.
4. Näillä yleisillä päätöksentekoperiaatteilla sääntelyelimet sopivat useista pääperiaatteista. Ne on tarkoitettu yhdenmukaistamaan poikkeuslupahakemuksiin liittyvää päätöksentekoa. Yleiset päätöksentekoperiaatteet täytyy kuitenkin mukauttaa kunkin jäsenvaltion kansalliseen markkinatilanteeseen. Sen tähden IRG-Rail on pyrkinyt löytämään tasapainon markkinatoimijoiden yhteisen toimintatavan ja jäsenvaltioiden itsenäisen sääntelyvallan välillä.

II. Vapautusten laajuus

a. Palvelupaikkojen sääntely direktiivin 2012/34/EU mukaisesti

5. Direktiivissä 2012/34/EU vahvistetaan palvelupaikkojen ja rautatieliikenteeseen liittyvien palvelujen sääntelyn perusta. Direktiivissä säädetään joukko velvoitteita sellaisille toimijoille, joita voidaan pitää palvelupaikkojen ylläpitäjinä.¹ Nämä velvollisuudet koskevat ensisijaisesti seuraavia asioita:
  - palvelupaikkojen käyttöoikeudet ja näissä paikoissa tarjottavat palvelut
  - palvelupaikkojen ja niissä tarjottavien palvelujen käytöstä perittävät maksut
  - palvelupaikkoja ja niissä tarjottavia palveluita koskevan tiedon julkistaminen.
6. Sääntelyn taso vaihtelee ja riippuu luokasta, johon palvelupaikka tai rautatieliikenteeseen liittyvä palvelu kuuluu direktiivin 2012/34/EU liitteen II mukaisesti. Luokan 2 palveluita ("peruspalvelut") on säännelty eniten. Luokkaan 3 ("lisäpalvelut") tai luokkaan 4 ("oheispalvelut") kuuluvia palveluja koskeva sääntely on vähemmän tiukkaa.

---

¹ Direktiivin 2012/34/EU 3 artiklan 12 kohdan mukaisesti palvelupaikan ylläpitäjällä tarkoitetaan julkista tai yksityistä yhteisöä, joka vastaa yhden tai useamman palvelupaikan hallinnoinnista tai joka tarjoaa rautatieyrityksille yhtä tai useampaa direktiivin liitteessä II olevissa 2–4 kohdassa tarkoitettua palvelua.

7. Peruspalveluita tarjoavan palvelupaikan ylläpitäjän on annettava palvelupaikkaan syrjimätön käyttöoikeus. Peruspalveluiden käyttöoikeuksia koskeviin hakemuksiin on vastattava kohtuullisen määräajan kuluessa, ja hakemus voidaan hylätä vain, jos käyttöoikeuksia hakevalle yritykselle on saatavilla toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. Jos palvelupaikan ylläpitäjä saa keskenään ristiriitaisia pyyntöjä, sen on yritettävä täyttää kaikki pyynnot mahdollisimman hyvin.² Peruspalveluiden tarjoamisesta määrätyt maksut eivät saa ylittää niiden tarjoamisesta aiheutuvia kustannuksia lisättyinä kohtuullisella voitolla.³
8. Myös lisä- ja oheispalveluita täytyy tarjota syrjimättömällä tavalla. Lisäpalvelut on tarjottava pyynnöstä, mutta oheispalveluita tarvitsee tarjota vain, jos palvelupaikan ylläpitäjä päättää sellaisia tarjota.⁴ Jos lisä- tai oheispalvelua tarjoaa vain yksi toimija, niistä perittävät maksut eivät saa ylittää niiden tarjoamisesta aiheutuvia kustannuksia lisättyinä kohtuullisella voitolla.⁵
9. Kaikkien luokkien palveluista on toimitettava rataverkon haltijalle tietoa palvelupaikkojen käyttöoikeuksista ja palveluista sekä niitä koskevista maksuista. Nämä tiedot julkaistaan verkkoselostuksessa.⁶

b. Täytäntöönpanoasetuksen tarkoitus

10. Täytäntöönpanoasetuksessa vahvistetaan palvelupaikkojen ja niissä tarjottavien palvelujen käyttöoikeuden tarjoamisen osalta noudatettavan menettelyn ja perusteiden yksityiskohdat. Täytäntöönpanoasetuksessa annetaan täydentäviä sääntöjä, joiden mukaisesti palvelupaikan ylläpitäjän on julkaistava palvelupaikkoja koskevaa tietoa ja joita sen on noudatettava käyttöoikeuksia koskevassa menettelyssä.

c. Poikkeuslupamenettely

11. Täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti palvelupaikan ylläpitäjä voi hakea vapautusta useimpien kyseisen asetuksen säännösten soveltamisesta, jos täyttää yhden täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 2 kohdassa asetetuista vaatimuksista.
12. On tärkeää huomata, että täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan nojalla myönnetty vapautus koskee vain kyseisessä asetuksessa säädettyjä velvoitteita. Direktiivissä 2012/34/EU säädettyjä velvoitteita sovelletaan edelleen, vaikka palvelupaikan ylläpitäjä olisi saanut vapautuksen täytäntöönpanoasetuksen nojalla. Tämä tarkoittaa, että palvelupaikan ylläpitäjä, jonka on direktiivin mukaisesti tarjottava käyttöoikeus, on edelleen velvoitettu tekemään niin, vaikka sille olisi myönnetty vapautus täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 2 kohdan nojalla.
13. Vapautus vaikuttaa täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen julkaisuvaatimusten soveltamisalaan. Julkaisuvapautuksesta ei kuitenkaan voi saada täyttä vapautusta. Täytäntöönpanoasetuksen 5 artiklan perusteella palvelupaikan ylläpitäjän täytyy joka tapauksessa julkaista palvelupaikan kuvaus. Kuvauksen täytyy sisältää vähintään 4 artiklan

---

² Direktiivin 2012/34/EU 13 artiklan 2, 4 ja 5 kohta.

³ Direktiivin 2012/34/EU 31 artiklan 7 kohta.

⁴ Direktiivin 2012/34/EU 13 artiklan 7 ja 8 kohta.

⁵ Direktiivin 2012/34/EU 31 artiklan 8 kohta.

⁶ Ks. direktiivin 2012/34/EU 27 artikla, 31 artiklan 10 kohta ja liitteessä IV oleva 6 kohta.

2 kohdan a–d alakohdassa ja m alakohdassa mainitut tiedot.

14. Julkaisuvelvoitteiden soveltamisalan rajoittamisen lisäksi vapautus poistaa palvelupaikan ylläpitäjältä velvollisuuden soveltaa asetuksen käyttöoikeuspyyntöjä koskevia menettelysääntöjä. Palvelupaikan ylläpitäjän täytyy kuitenkin noudattaa direktiivin 2012/34/EU 13 artiklassa määritettyjä, käyttöoikeuspyyntöjä koskevia menettelysääntöjä. Niihin kuuluvat toteuttamiskelpoisiin vaihtoehtoihin ja ristiriitaisten pyyntöjen yhteensovittamiseen liittyvät vaatimukset.
15. Vapautuksen saamisen pitäisi keventää palvelupaikan ylläpitäjän hallinnollista taakkaa. IRG-Rail haluaa kuitenkin painottaa, että ristiriitaisten käyttöoikeuspyyntöjen läpinäkyvän ja syrjimättömän käsittelyn takaaminen voi edellyttää vapautuksen saaneelta palvelupaikan ylläpitäjältä omien sisäisten menettelyjen kehittämistä, jos se päättää olla soveltamatta täytäntöönpanoasetuksen mukaisia menettelyitä.

III. Perusteet vapautuksen saamiseksi

16. Täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti kolmentyyppiset palvelupaikat tai palvelut voivat täyttää vapautuksen myöntämislle asetetut edellytykset:
- palvelupaikat tai palvelut, joilla ei ole strategista merkitystä rautatieliikennepalvelujen markkinoiden toiminnan kannalta, erityisesti paikan käyttöasteen, liikenteen, johon vaikutus mahdollisesti kohdistuu, lajin ja määrän sekä paikassa tarjottavien palvelujen tyyhin osalta
  - palvelupaikat tai palvelut, joita pidetään yllä tai tarjotaan kilpailuun perustuvilla markkinoilla, joilla keskenään kilpailevat toiminnanharjoittajat tarjoavat keskenään vertailukelpoisia palveluja
  - palvelupaikat tai palvelut, joiden tapauksessa täytäntöönpanoasetuksen soveltaminen voisi vaikuttaa kielteisesti palvelupaikkojen markkinoiden toimintaan.
17. Nämä kolme kategoriata ovat vaihtoehtoisia, eli vain yhden ehdon pitää täytyä, jotta palvelupaikalle tai palvelulle voidaan myöntää vapautus. Seuraavissa kohdissa IRG-Rail käsittelee jokaista näistä kolmesta kategoriasta.

a. Peruste: "ei strategista merkitystä"

18. Voidakseen selvittää tämän syyn perusteella jätettyjen poikkeuslupahakemusten pätevyys sääntelyelinten on arvioitava palvelun tai palvelupaikan strategista merkitystä kyseisille rautatieliikennepalvelujen markkinoille (yhdelta tai useammalle markkinalle).
19. Täytäntöönpanoasetuksen mukaisesti strategista merkitystä täytyy arvioida erityisesti paikan käyttöasteen, sen liikenteen, johon vaikutus mahdollisesti kohdistuu, lajin ja määrän sekä paikassa tarjottavien palvelujen tyyhin osalta. Nämä perusteet ovat kuitenkin vain ohjeellisia, mikä tarkoittaa, että muitakin tekijöitä voidaan ottaa huomioon.
20. Täytäntöönpanoasetuksessa annetuista esimerkkiperusteista käy selvästi ilmi, että palvelun tai palvelupaikan strategista merkitystä on arvioitava taloudellisten seikkojen valossa. Toisin sanoen palvelulle tai palvelupaikalle voidaan myöntää vapautus, jos sitä ei pidetä

taloudellisesti merkittävänä niiden rautatieliikennepalvelujen markkinoiden toiminnan kannalta, joihin se vaikuttaa.

21. Strateginen merkitys edellä mainitussa tarkoituksessa voidaan määrittää useiden erilaisten taloudellisten kriteerien perusteella. Näiden kriteerien tulisi auttaa palvelun tai palvelupaikan strategisen merkityksen tunnistamisessa sekä laadullisesta näkökulmasta (esim. onko palvelupaikan ylläpitäjällä sellaisia yhtiösidoksia, jotka voivat lisätä vaaraa markkinoiden sulkemisesta kilpailulta?) että määrällisestä näkökulmasta (esim. onko palvelun tai palvelupaikan koko ja laajuus niin pieni, että se pystyy kattamaan vain hyvin pienen osan markkinoiden kysynnästä?).
22. Vaikka jotkin arviointiperusteet voivat olla käyttökelpoisia kaikkien direktiivin 2012/34/EU liitteessä II esitettyjen palvelu- ja palvelupaikkaluokkien osalta, näiden luokkien erilaiset luonteet edellyttävät perusteiden tarkempaa jaottelua direktiivin liitteessä II olevassa 2 kohdassa esitetyn alaluokittelun mukaisesti. Tämä johtuu siitä, että esimerkiksi tavaraliikenneterminaalin strateginen merkitys perustuu eri tekijöihin kuin tankkauspaikan strateginen merkitys.
23. Sääntelyelimet huomioivat poikkeuslupahakemusten tapauskohtaisessa käsittelyssä asiaankuuluvat arviointiperusteet. Ne voivat halutessaan laatia (määrällisille perusteille) yleisesti sovellettavia kynnysarvoja, joita voidaan käyttää mittareina.
24. Koska kansalliset rautatieliikenteen markkinat ovat eri kokoisia ja laajuisia, IRG-Rail ei voi asettaa määrällisiä kynnysarvoja, joita voitaisiin soveltaa kaikissa jäsenvaltioissa. Tällaiset yleiset kynnysarvot voisivat johtaa palveluiden ja palvelupaikkojen strategisen merkityksen yli- tai aliarvioimiseen sellaisissa jäsenvaltioissa, joiden rautatieliikenteen markkinat poikkeavat merkittävästi eurooppalaisesta keskiarvosta. Sen tähden on kansallisten sääntelyelinten asia määrittää omille mailleen tarkoituksenmukaiset viitteelliset kynnysarvot, jos sellaisia käytetään.
25. Jos palvelupaikan ylläpitäjä hakee poikkeuslupaa "ei strategista merkitystä" -syy perusteella, sen täytyy perustella hakemuksensa asianmukaisesti. Kansallisen sääntelyelimen on arvioitava jokainen hakemus perusteellisesti.
26. Koska strateginen merkitys on monimuotoinen käsite, vain yhteen kriteeriin perustuva arviointi ei yleensä ole riittävä. Yleisenä periaatteena on, että sääntelyelinten on otettava huomioon useita kriteereitä pystyäkseen kunnolla määrittämään tietyn palvelun tai palvelupaikan strategisen merkityksen (tai sen puutteen). Tämän vuoksi sääntelyelinten voi olla hyvä hyödyntää määrällisten parametrien määrittämisessä arvojen vaihteluvälejä kiinteiden kynnysarvojen sijaan.
27. Ottaen huomioon kohdissa 19–22 esitetyt seikat IRG-Rail on määrittänyt seuraavat arviointiperusteet, joiden avulla voidaan arvioida strategista merkitystä rautatieliikennepalvelujen markkinoiden toiminnalle.

Yleiset perusteet	• palvelupaikan ylläpitäjän ja yhden tai useamman rautatieyrityksen väliset yhtiösidokset • palvelun tai palvelupaikan vuotuinen liikevaihto • palvelun tai palvelupaikan markkinaosuus • kapasiteetin käyttöaste • kolmen viime vuoden aikana evättyjen käyttöoikeuspyyntöjen määrä ja syyt • muiden palvelupaikan ylläpitäjien toimiminen samassa palvelupaikassa • tavaraliikenne: eurooppalaisten rautateiden tavaraliikennekäytävän läheisyys • henkilöliikenne: palvelupaikan merkitys asetettujen julkisen palvelun velvoitteiden kannalta • palvelupaikka on liitetty ratalinjaan tai -verkkoon, jonka tekniset ominaisuudet eivät ole vakiomuotoisia • palvelupaikka on liitetty infrastruktuuriin, jolle on myönnetty vapautus direktiivin 2012/34/EU 2 artiklan 4 kohdan nojalla
Matkustaja-asetat	• junaraiteiden määrä • junapysähdysten määrä • matkustajien määrä
Tavaraliikenne-terminaalit	• uudelleenlastausten määrä esimerkiksi TEU-yksiköissä ja/tai tonneissa • junien määrä
Järjestelyratapihat/ junanmuodostus- laitteet	• liikenteen määrä • junaraiteiden määrä tai pituus
Varikkosivuraiteet	• raiteiden määrä tai pituus
Huoltotilat	• ei lisäperusteita
Muut tekniset laitteet	• ei lisäperusteita
Taukotilat	• ei lisäperusteita
Tankkauspalvelut	• toimitetun polttoaineen määrä (litroissa)
Satamien varusteet⁷	• eri liikennemuotojen välisten tai multimodaalisten (rautatie-laiva) uudelleenlastausten määrä, esimerkiksi TEU-yksikköinä ja/tai tonneina • junien määrä

⁷ Satamassa olevat palvelupaikat tulisi arvioida palvelupaikan tyyppin mukaan (esim. järjestelyratapiha, varikkosivuraiteet tai satamassa oleva tankkauspalvelu).

b. Peruste: "kilpailuun perustuvat markkinat"

28. Täytäntöönpanoasetuksen mukaan palvelupaikka tai palvelu voidaan vapauttaa velvoitteista tämän syyn perusteella, jos seuraavat ehdot täyttyvät:
- palvelupaikkaa tai palvelua pidetään yllä tai tarjotaan kilpailuun perustuvilla markkinoilla
  - kyseisillä markkinoilla on keskenään kilpailevia toiminnanharjoittajia, jotka tarjoavat keskenään vertailukelpoisia palveluja.
29. Palveluiden voidaan katsoa olevan osa samoja markkinoita vain, jos niiden keskinäinen korvaavuus on riittävä. Tämä vuorostaan edellyttää näiden palveluiden olevan vertailukelpoisia.
30. Voidakseen määrittää, tarjotaanko palvelua tai ylläpidetäänkö palvelupaikkaa riittävästi kilpailuilla markkinoilla, jotta se olisi oikeutettu täytäntöönpanoasetuksen mukaiseen vapautukseen, sääntelyelinten on otettava huomioon seuraavat kolme tekijää:
- korvattavuus
  - merkityksellinen maantieteellinen alue
  - kilpailullisuuden taso.
31. Näitä seikkoja sovelletaan markkinoiden arviointiin myös EU:n kilpailulainsäädännön yhteydessä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että sääntelyelinten täytyisi tehdä kilpailulainsäädännön mukainen täydellinen markkina-analyysi arvioidakseen poikkeuslupahakemusta, jonka perusteena on käytetty syytä "kilpailuun perustuvat markkinat". Kun otetaan huomioon täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 2 kohdan nojalla myönnettävien vapautusten soveltamisala ja tarkoitus, täydellistä markkina-analyysiä voidaan pitää kohtuuttomana.

Korvattavuus

32. Arvioinnin lähtökohtana on määrittää, mitä korvaavia palveluita olisi saatavilla poikkeusluvan hakijan asiakkaille. Muut palvelut tai palvelupaikat voivat kilpailla hakijan kanssa vain, jos niitä voidaan pitää hakijan tarjoaman palvelun tai palvelupaikan korvaajina eli jos ne ovat asiakkaiden kannalta niin samankaltaisia, että he voisivat vaihtaa toiseen palveluun tai palvelupaikkaan. Esimerkiksi kuivaan irtolastiin erikoistunutta terminaalia ei todennäköisesti voida pitää kontteihin erikoistuneen terminaalin kilpailijana niiden varusteiden erilaisuuden vuoksi. Vaikka molemmat ovat terminaaleja, niiden palvelut eivät todennäköisesti ole asiakkaiden kannalta korvattavissa toisillaan.

Maantieteellinen alue

33. Korvattavuus ei perustu ainoastaan palveluiden ja palvelupaikkojen vertailukelpoisuuteen vaan myös niitä erottavaan välimatkaan. Palvelupaikka voi kilpailla toisen palvelupaikan kanssa vain, jos molemmat paikat sijaitsevat niin, että asiakkaat pystyvät vaihtamaan niiden välillä. Etäisyys, jonka rajoissa asiakkaat haluavat ja voivat liikkua, riippuu arvioitavan palvelun tai palvelupaikan tyypistä.
34. Arvioidessaan merkityksellistä maantieteellistä aluetta sääntelyelinten pitäisi ottaa palvelun luonteen lisäksi huomioon myös sen rataverkon oleelliset ominaispiirteet, johon hakijan palvelupaikka on yhteydessä. Teknisesti erilaisiin verkkoihin kuuluvat

palvelupaikat eivät todennäköisesti ole toistensa suoria kilpailijoita. Joissakin tapauksissa tekniset tekijät voivat myös asettaa rajoja markkinoille. Esimerkiksi viereisillä tai liitetyillä verkoilla voi olla erilaiset sähkövoimajärjestelmät. Kansalliset rajat voivat joskus osua yksiin tai merkitä erilaisten virransyöttöjärjestelmien käyttöalueiden tai viranomaisvaatimusten rajoja. Tässä yhteydessä pitäisi kiinnittää erityistä huomiota niihin kansainvälisiin rahtikäytäviin (RFC), jotka on luotu helpottamaan EU:n sisäisiä junareittejä.

Kilpailullisuuden taso

35. Ottaen huomioon hakijan palvelupaikan luonteen ja paikassa tarjottavien palvelujen kannalta merkityksellisen maantieteellisen alueen sääntelyelin voi seuraavaksi määrittää, perustuvatko kyseiset markkinat kilpailuun. Täytäntöönpanoasetuksessa vaaditaan erityisesti, että markkinoilla on oltava keskenään kilpailevia toiminnanharjoittajia. Markkinoilla, joille pääsyn esteet ovat suuria, täytyy ottaa huomioon kannustimet kilpailun rajoittamiseen hiljaisella toimintatapojen yhtenäistämällä. Sen tähden on kohtuullista ehdottaa, että hakija voi täyttää vapautuksen vaatimukset vain, jos markkinoilla on olemassa vähintään kahden yrityksen ylläpitämiä vaihtoehtoisia palvelupaikkoja. Palvelupaikan, jonka lähistöllä on ainoastaan yksi kilpaileva palvelupaikka, ei todennäköisesti katsota toimivan kilpailuun perustuvilla markkinoilla.
36. Yleensä kilpailijoiden määrä ei yksin täysin kerro markkinoiden kilpailun tasosta. Muillakin tekijöillä voi olla vaikutusta, esimerkiksi kilpailevien yritysten (suhteellisella) koolla, mahdollisuuksilla päästä markkinoille ja yritysten markkinavoimalla suhteessa markkinoiden kysyntäpuoleen. Sääntelyelimet voivat ottaa tällaiset tekijät huomioon, jos pitävät niitä arviointinsa kannalta tarpeellisina ja/tai merkityksellisinä.
37. Kilpailijoiden määrän lisäksi IRG-Rail ehdottaa valitsemaan perusteita kilpailun tason määrittämiseen seuraavista vaihtoehdoista:
  - kilpailevien palvelupaikkojen suhteellinen koko markkinaosuuden tai liikevaihdon mukaan
  - saatavilla oleva kapasiteetti
  - mahdollisuudet markkinoille pääsyyn
  - mahdollisuudet kapasiteetin laajentamiseen
  - ostajan tasapainottava neuvotteluvoima.

c. Peruste: "kielteinen vaikutus markkinoihin"

38. Kaksi ensimmäistä vapautuksen perustetta edellyttää palvelun, palvelupaikan tai markkinoiden luonteen arviointia. Kolmannessa perusteessa puolestaan viitataan suoraan täytäntöönpanoasetukseen, sillä kohdan mukaan vapautus voidaan myöntää palvelupaikoille tai palveluille, "joiden tapauksessa tämän asetuksen soveltaminen voisi vaikuttaa kielteisesti palvelupaikkojen markkinoiden toimintaan".
39. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 291 artiklan 2 kohdan mukaisesti täytäntöönpanoasetuksella voidaan säätää vain sellaisten oikeudellisten velvoitteiden yhdenmukaisesta täytäntöönpanosta, jotka sisältyvät täytäntöönpanoasetuksen perustana olevaan direktiiviin. Tästä seuraa, että kyseisestä direktiivistä (tässä tapauksessa direktiivistä 2012/34/EU) johtuvia velvoitteita sovelletaan, vaikka toimijalle myönnettäisiin vapautus täytäntöönpanoasetuksen säännösten

soveltamisesta. Tämän vuoksi kielteisen vaikutuksen, jota perusteessa "kielteinen vaikutus markkinoihin" tarkoitetaan, tulee johtua tavasta, jolla direktiivin 2012/34/EU mukaiset velvoitteet pannaan täytäntöönpanoasetuksella täytäntöön, ei itse velvoitteista.

40. Koska vapautus voidaan myöntää vain sellaisten kielteisten vaikutusten vuoksi, jotka kohdistuvat yksittäisen palvelupaikan ylläpitäjän sijaan koko palvelupaikkamarkkinoihin, joilla ylläpitäjä toimii, tämän vapautusperusteen soveltamisala vaikuttaa olevan kapea. Lukuun ottamatta täytäntöönpanoasetuksen johdanto-osan 2 kappaleessa annettua esimerkkiä sääntelyelimet eivät tunne muita esimerkkejä tilanteista, joissa voitaisiin vedota kielteistä vaikutusta koskevaan perusteeseen.
41. Jokaisen tämän perusteen mukaista vapautusta hakevan on esitettävä täsmällisesti, millä täytäntöönpanoasetuksen säännöksellä tai säännöksillä olisi tällainen kielteinen vaikutus kyseessä oleviin palvelupaikkamarkkinoihin, jotta sääntelyelimet voisivat tehdä tapauskohtaisen päätöksen.